

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 173/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná konateľka a advokátka [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31 Ek 368/2019 z 23. mája 2019 a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31 Ek 368/2019 z 26. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“)

29. novembra 2019 sa sťažovateľ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd podľa ústavy a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 31 Ek 368/2019 z 23. mája 2019 (ďalej len „uznesenie z 23. mája 2019“) a uznesením okresného súdu sp. zn. 31 Ek 368/2019 z 26. septembra 2019 [ďalej len „uznesenie z 26. septembra 2019“, (spoločne tiež „napadnuté uznesenia“)] a ktorým by napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že na okresnom súde sa pod sp. zn. 31 Ek 368/2019 vedie proti sťažovateľovi ako jednému z povinných exekučné konanie pre vymoženie sumy 47 881,78 € s príslušenstvom ako náhrady škody, ktorá vznikla oprávnenému v súvislosti so spáchaním trestného činu lúpeže. Sťažovateľ v rámci tohto exekučného konania podal návrh na zastavenie exekúcie, ktorý odôvodnil ustanovením § 61k ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), teda, že sú tu iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu. V rámci svojho návrhu namietal výšku vymáhaného nároku, pretože bol toho názoru, že oprávnenému nevznikla škoda v takom rozsahu. Ako ďalší dôvod uviedol, že exekúcia je vedená proti spoločenstvu účastníkov na strane povinných, čo považoval za neprípustné. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 7/2005 z 29. marca 2011 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu z 29. marca 2011“). Súčasne predostrel názor, že keďže § 35 Exekučného poriadku explicitne neupravuje pojmové vylúčenie procesného spoločenstva na strane povinného, exekúcia sa musí konať voči každému povinnému osobitne. Poukázal tiež na to, že bolo potrebné prerozdeliť vymáhaný nárok aj podľa miery, akou konanie jednotlivých povinných prispelo k spáchaniu trestného činu, následkom ktorého bola spôsobená škoda.

3. Okresný súd uznesením z 23. mája 2019 vydaným vyšším súdnym úradníkom návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietol, pretože nemal preukázanú žiadnu skutočnosť, ktorá by bránila vymáhateľnosti exekučného titulu. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vytýkané nedostatky súvisiace s výškou vymáhaného nároku, ako aj jej rozdelenia medzi povinných s ohľadom na mieru ich účasti na trestnom čine sú pre exekučné konanie irelevantné. Okresný súd ako exekučný súd totiž nie je príslušný skúmať hmotnoprávnu správnosť exekučného titulu, resp. preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia vydaného v základnom konaní. So skutkovým stavom sa vysporiadal súd, ktorý vydal exekučný titul a rozhodol o povinnosti povinných solidárne nahradiť poškodenému škodu. Vytýkané skutočnosti mohol podľa jeho názoru sťažovateľ namietať v základnom konaní. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa vylúčenia procesného spoločenstva na strane povinných v exekučnom konaní okresný súd uviedol, že žiadne zákonné ustanovenie nevyklučuje, aby na strane povinných vystupovalo viacero subjektov [§ 35 ods. 1 Exekučného poriadku v spojení s § 75 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] a žiadne zákonné ustanovenie nebráni súdu v tom, aby súdnemu exekútorovi udelil v jednom exekučnom konaní poverenie na vykonanie exekúcie v prípade pasívneho solidárneho spoločenstva povinných. Súdny exekútor totiž postupuje pri vykonávaní exekúcie voči každému z povinných subjektov osobitne, so zreteľom na jednotlivé spôsoby vykonávania exekúcie. Vedením jednej exekúcie u toho istého súdneho exekútora sa predchádza možnému vzniku sporov, ako aj neúčelnému zvyšovaniu trov exekúcie. Právny názor spočívajúci v absolútnom zákaze plurality povinných v exekučnom konaní preto označil za neprijateľný a neudržateľný. Na podporu svojho názoru tiež uviedol, že pluralita subjektov na strane povinných sa mu v tomto prípade javí ako hospodárnejšia a zmysluplnejšia. Súdny exekútor vie, koľko sa z uvedeného vymáhaného nároku splnilo, koľko je potrebné ešte vymôcť a akým spôsobom sa na vymáhaní ten-ktorý povinný podieľal; pri viacerých exekúciách by tento informačný komfort absentoval. Okrem toho sa na vec pozrel aj z hľadiska účastníkov exekučného konania. Oprávnený má v takom prípade koncentrovanú možnosť vyjadrovať sa k obrane viacerých povinných a povinní sa majú možnosť operatívnejšie napríklad prostredníctvom súdneho exekútora či vzájomne informovať o stave vymoženía ich záväzku.

4. Proti rozhodnutiu okresného súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom podal sťažovateľ sťažnosť, uplatňujúc totožné námietky, aké uviedol vo svojom návrhu na zastavenie exekúcie. Sudca okresného súdu sťažnosť sťažovateľa zamietol, považujúc rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka za správne. Na doplnenie správnosti jeho rozhodnutia uviedol, že pluralita účastníkov exekučného konania nepredstavuje zákonný dôvod na zastavenie exekúcie. Názor vyjadrený v uznesení najvyššieho súdu z 29. marca 2011 vychádzal z právnej úpravy výkonu rozhodnutia podľa v tom čase platného a účinného zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, kde významnú úlohu zohrávala viazanosť súdu návrhom oprávneného vrátane spôsobu výkonu rozhodnutia. V súčasnosti voľba spôsobu vedenia exekúcie spočíva na poverenom súdnom exekútorovi. Sudca sa zároveň stotožnil aj s myšlienkou o hospodárnosti a zmysluplnosti takéhoto vedenia exekúcie. Za nedôvodnú považoval námietku sťažovateľa týkajúcu sa povinnosti oprávneného uviesť presnú výšku súm, ktoré žiada zaplatiť od každého z povinných. Charakter procesného spoločenstva je totiž determinovaný charakterom predmetu konania, teda hmotnoprávnou úpravou. Pri rozhodovaní o povinnosti na náhradu škody spôsobenej trestným činom, ktorý spáchali viacerí obžalovaní, zodpovedajú za škodu všetci spoločne a nerozdielne podľa § 438 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Delenú zodpovednosť za škodu (§ 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka) ako výnimku z tejto zásady môže založiť jedine rozhodnutie súdu, avšak o také rozhodnutie v danom prípade nešlo. Poškodený trestným činom teda môže požadovať náhradu škody od jednej (ktorejkoľvek) zo zodpovedných osôb, od viacerých z nich alebo od všetkých. Námietku sťažovateľa o tom, že vedením exekúcie proti trom povinným v jednom exekučnom konaní by mohlo dôjsť k trojnásobnému uspokojeniu oprávneného, považoval za nepresvedčivú. Riziko viacnásobného uspokojenia oprávneného vyhodnotil ako minimálne také isté, ak nie väčšie aj pri jednotlivito vedených exekučných konaniach voči každému z povinných zvlášť. Dôvodil tým, že povinní by nemali vedomosť o vymožených plneniach v rámci iných exekučných konaní, ako aj tým, že každému povinnému by bol pridelený iný súdny exekútor a vedomosť troch súdnych exekútorov o plneniach vymožených v iných exekučných konaniach by bola menej pravdepodobná než v prípade vedenia exekúcie jedným súdnym exekútorom. Zároveň sudca okresného súdu v rámci odôvodnenia reagoval na ostatné námietky sťažovateľa, ktorými odôvodňoval podanú sťažnosť.

5. Proti obom uzneseniam okresného súdu sťažovateľ nasmeroval svoju ústavnú sťažnosť, ktorej obsah rozdelil do dvoch častí. Prvá časť jeho ústavnej sťažnosti je venovaná Exekučnému poriadku v znení platnom od 1. apríla 2017, ktorý je podľa jeho názoru v rozpore s čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 143 ods. 1 a 2 ústavy. Dôvodí, že je porušením ústavy, ak prvostupňový súd (súd prvej inštancie, pozn.) vydáva konečné súdne rozhodnutia, proti ktorým už neexistuje možnosť podať odvolanie na druhostupňovom súde (súd druhej inštancie, pozn.) alebo dovolanie na najvyššom súde a taktiež považuje za rozporné s ústavou, ak sudca súdu prvej inštancie reálne zastáva funkciu súdu odvolacieho a súdu dovolacieho. Keďže sťažovateľ nemá možnosť podať odvolanie ani dovolanie, je mu znemožnené uplatňovanie jeho ústavných práv na súde. Zároveň mu bol podľa jeho názoru odopretý zákonný sudca i právo na spravodlivé súdne konanie, a preto môže o jeho veci rozhodnúť iba ústavný súd.

6. Druhá časť jeho ústavnej sťažnosti sa týka označenej exekučnej veci, v ktorej vystupuje ako jeden z povinných. Sťažovateľ je presvedčený, že okresný súd nezákonne, nesprávne a právne nepreskúmateľne zamietol jeho návrh na zastavenie exekúcie. Porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru identifikuje skrz arbitrárnosť postoja okresného súdu k návrhom a argumentom, ktoré v rámci konania predostrel, ako aj skrz svojvôľu okresného súdu, ktorú vidí v nesprávnom vyhodnotení skutkového stavu a v nesprávnom právnom posúdení veci.

7. Sťažovateľ, rovnako ako v konaní pred okresným súdom, stavia svoju argumentáciu na námietke o neprípustnosti procesného spoločensťva na strane povinného v exekučnom konaní. V tomto smere kritizuje názor okresného súdu, ktorý uviedol, že uznesenie najvyššieho súdu z 29. marca 2011, na ktoré sťažovateľ pri svojej obrane poukazoval, nie je možné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax. Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však podľa názoru sťažovateľa možno v zmysle uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017 zo 6. marca 2017 zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu

názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. Z toho sťažovateľ vyvodzuje, že aj jednotlivé rozhodnutia súdu najvyššej inštancie možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, pretože názor obsiahnutý v uznesení najvyššieho súdu z 29. marca 2011 nebol dosiaľ spochybnený. Exekučný súd poukazoval len na rozhodnutia krajských súdov, a ak sa aj odchýlil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, mal svoje konanie zdôvodniť, čo však neurobil.

8. Z uvedeného sťažovateľ vyvodzuje, že okresný súd sa pri svojom rozhodovaní dostatočne, ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom nevysporiadal s jeho argumentáciou týkajúcou sa toho, že procesné spoločenstvo účastníkov exekučného konania je prípustné iba u oprávnených, ktorí vychádzajú z toho istého exekučného titulu. V danej exekučnej veci boli dané dôvody na to, aby došlo k zastaveniu exekúcie pre neprípustnosť procesného spoločenstva na strane povinných a na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú. Rozhodnutie exekučného súdu je tak v príkrom rozpore s rozhodnutiami iných súdov, ako aj s rozhodnutiami najvyššieho súdu. Podľa sťažovateľa neexistoval žiaden dôvod na to, aby sa okresný súd *„odlíšil od rozhodovacej praxe súdu najvyššej inštancie bez toho, aby svoje konanie náležite odôvodnil“*.

9. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uzneseniami okresného súdu boli porušené jeho v záhlaví označené práva, napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

10. Zároveň sťažovateľ v zmysle § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu z 26. septembra 2019 do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu, pretože na základe tohto uznesenia (v spojení s uznesením z 23. mája 2019), môže súdny exekútor vykonať exekúciu v celom rozsahu, čo by mohlo mať dopad na jeho majetok.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

15. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré sú podané navrhovateľom bez právneho zastúpenia podľa § 34 a § 35 zákona o ústavnom súde a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (§ 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

16. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať aj tú ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

17. V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

19. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

III.1 K namietanému nesúladu Exekučného poriadku s ústavou

20. Sťažovateľ v rámci prvej časti ústavnej sťažnosti tvrdí, že Exekučný poriadok v znení platnom od 1. apríla 2017 je v rozpore s čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 143

ods. 1 a 2 ústavy. Dôvodí tým, že exekučný súd (okresný súd) je od 1. apríla 2017 jediným exekučným súdom a exekučné konanie je právoplatne ukončené rozhodnutím sudcu okresného súdu. Podľa jeho názoru je preto porušením ústavy, ak súd prvej inštancie vydáva konečné rozhodnutia, proti ktorým už neexistuje možnosť podať odvolanie na súde vyššej inštancie, resp. dovolanie na najvyššom súde.

21. Vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je oprávnený rozhodnúť o porušení základných práv a slobôd, avšak nie je súčasne oprávnený posudzovať súlad právneho predpisu, na základe ktorého označený orgán postupoval, s právnym predpisom vyššej právnej sily a v závislosti od výsledku takéhoto posúdenia následne rozhodnúť o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa.

22. Okrem toho, o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, rozhoduje ústavný súd v konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy. Ústavná a zákonná úprava koncipuje toto konanie ako osobitné konanie a nepripúšťa možnosť, aby sa uskutočnilo ako súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom, teda ani v rámci konania o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Navyše, na toto konanie je podľa čl. 131 ods. 1 ústavy daná právomoc pléna ústavného súdu a možno ho začať len na návrh aktívne procesne legitimovaných subjektov uvedených v čl. 130 ods. 1 písm. a) až g) ústavy v spojení s § 74 písm. a) až g) zákona o ústavnom súde, ktorých výpočet je taxatívny. Sťažovateľ ako fyzická osoba medzi tieto osoby nepatrí, a preto nie je oprávnený domáhať sa vyslovenia nesúladu zákona, resp. jeho niektorých ustanovení s ústavou; na podanie takéhoto návrhu mu chýba aktívna legitimácia.

23. Z uvedených dôvodov musel ústavný súd túto časť jeho ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 31 Ek 368/2019 z 23. mája 2019

24. Druhá časť ústavnej sťažnosti smeruje proti rozhodnutiam okresného súdu, ktorých predmetom bolo posúdenie návrhu sťažovateľa na zastavenie proti nemu vedenej exekúcie, pričom výsledok tohto posúdenia dáva sťažovateľ do súvisu s porušením jeho práv.

25. V súvislosti s časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie označených práv uznesením okresného súdu z 23. mája 2019, ústavný súd poukazuje na to, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd preto automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

26. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tých základných práv alebo slobôd, porušenie ktorých namieta, sa mohol sťažovateľ domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

27. Uznesenie okresného súdu z 23. mája 2019 vydané vyšším súdnym úradníkom mohlo byť (a v tomto prípade aj bolo) preskúmané v zmysle § 239 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 202 ods. 1 druhej vety Exekučného poriadku súdom prvej inštancie, a to na základe sťažnosti sťažovateľa ako osobitného prostriedku procesnej obrany. O sťažnosti sťažovateľa rozhodol sudca okresného súdu uznesením z 26. septembra 2019, čo v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu z 23. mája 2019. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom

prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

III.3 K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 31 Ek 368/2019 z 26. septembra 2019

28. Podstatou ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie. Sťažovateľ vidí zásah do svojich práv v arbitrárnom postoji sudcu okresného súdu k návrhom a argumentom, ktoré predstrel v rámci sťažnosti. Presvedčený o relevantnosti svojich argumentov od ústavného súdu očakáva prehodnotenie záveru, ku ktorému dospel okresný súd, pričom ťažiskovou námietkou je (ne)prípustnosť procesného spoločenstva na strane povinného v exekučnom konaní.

29. Vzhľadom na povahu napadnutého rozhodnutia okresného súdu a podstatu argumentácie sťažovateľa je potrebné v úvode pripomenúť, že ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

30. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

31. K takému záveru však ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa nedospel.

32. Základom argumentácie sťažovateľa vo vzťahu k návrhu na zastavenie exekúcie bola existencia plurality účastníkov exekučného konania na strane povinných, ktorú považoval za neprípustnú a zakladajúcu dôvod na zastavenie exekúcie. V tomto smere poukazoval na existujúcu judikatúru, podľa ktorej nie je spoločenstvo povinných v exekučnom konaní možné (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 7/2010 z 29. marca 2011, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 CoE 51/2007 z 11. júna 2007). Okresný súd v tejto súvislosti uviedol, že v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP sú súdy povinné postupovať podľa ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít, pričom nie každé jednotlivé rozhodnutie najvyššej súdnej autority je možné považovať za ustálenú judikatúru. Takou sú len tie rozhodnutia, ktoré najvyššie súdne autority publikovali a tým vyhlásili, že sa vo svojej rozhodovacej praxi budú nimi riadiť. Vzhľadom na uvedené okresný súd nepovažoval sťažovateľom označené rozhodnutia za ustálenú judikatúru, pričom právny záver prezentovaný v rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktorý sťažovateľ poukazoval, nebol bližšie argumentačne rozvedený, ale ide v ňom len o jednoduchú konštatáciu. Nadväzne, poukazom na novšie rozhodnutia všeobecných súdov, dospel k záveru, že pluralita povinných v jednom exekučnom konaní je prípustná (rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 CoE 369/2012 z 27. marca 2013, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25 CoE 69/2014 z 2. septembra 2014).

33. Je evidentné, že rozhodovacia prax všeobecných súdov v tejto otázke nie je zatiaľ celkom ustálená. V súčasnosti však nie je úlohou ústavného súdu určiť (vzhľadom na princíp subsidiarity), ktorý z právnych názorov je správny, pretože riešenie tohto

problému a zjednotenie rozhodovania je v pôsobnosti všeobecných súdov. Úloha ústavného súdu spočíva v danom prípade v posúdení zlučiteľnosti obsahu napadnutého rozhodnutia s limitmi sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru. Ústavný súd v medziach svojich právomocí posudzoval kvalitu odôvodnenia namietaného rozhodnutia a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorá bola vo veci sťažovateľa aplikovaná. Dbal pritom na to, že súčasťou požiadavky na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je aj vysporiadanie sa so známym rozhodnutím súdu v obdobnej veci z hľadiska jeho dôvodov, pokiaľ príslušný súd dospeje následne k opačnému názoru.

34. Ako teda vyplýva z napadnutého uznesenia, okresný súd, poukazujúc na § 35 ods. 1 Exekučného poriadku v spojení s § 75 ods. 1 CSP, vychádzal z toho, že žiadne zákonné ustanovenie nevylučuje, aby na strane povinných vystupovalo viacero subjektov, ako aj z toho, že súdu nebráni žiadne zákonné ustanovenie poveriť v rámci jedného exekučného konania súdneho exekútora vykonaním exekúcie v prípade pasívneho solidárneho spoločenstva povinných. Zároveň zdôraznil charakter predmetu základného konania, z ktorého vzišiel exekučný titul. Išlo o náhradu škody spôsobenej trestným činom, ktorý spáchali viacerí obžalovaní (medzi nimi i sťažovateľ), a za túto niesli zodpovednosť všetci spoločne a nerozdielne podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podstatné pre posúdenie veci teda bolo, že výrokom exekučného titulu bola založená pasívna solidárna zodpovednosť, čo znamenalo, že poškodený mohol požadovať náhradu škody od jednej zo zodpovedných osôb, od viacerých z nich alebo od všetkých. Nadväzne bolo pre okresný súd smerodajné, že vzhľadom na dispozičnú zásadu uplatňujúcu sa v exekučnom konaní (§ 48 ods. 1 Exekučného poriadku) mal oprávnený možnosť voľby, ako bude nútené splnenie dlhu prostredníctvom exekútora požadovať, keďže podľa hmotného práva existovala medzi účastníkmi na strane povinných samostatná povinnosť každého z nich splniť dlh. Z týchto základných východísk následne vyvodil záver, že pokiaľ má oprávnený jeden nárok, na ktorý sú solidárne zaviazaní viacerí povinní z jedného exekučného titulu, nie je pluralita účastníkov exekúcie na strane povinného vylúčená. K tomu je potrebné doplniť, že i právna veda sa v prípade judikovaných spoločných (najmä solidárnych) záväzkov na strane povinných prikláňa skôr k názoru, ktorý pripúšťa existenciu procesného spoločenstva na strane oprávneného i povinného (Števček, M., Kotrecová, A., Tomašovič, M., Molnár, P. a kol. Exekučný poriadok. Komentár. 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2018.

s. 112 – 119.). Zo samotného inštitútu pasívneho nerozlučného spoločenstva vyplýva, že ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne a súdny exekútor upustí od vykonávania exekúcie.

35. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Exekučného poriadku v spojení s ustanoveniami civilného sporového poriadku, dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k procesnému spoločenstvu v exekučnom konaní na strane povinných. Dôkladne pritom zvažoval okolnosti svedčiace v prospech, resp. neprospech toho-ktorého názoru so zreteľom na aktuálne účinnú právnu úpravu. Tieto okolnosti ústavný súd zhrnul v rámci bodov 3 a 4 tohto uznesenia, a preto na ne na tomto mieste poukazuje bez potreby ich rekapitulácie. V rámci ich zvažovania sa okresný súd vysporiadal aj so súdnymi rozhodnutiami, na ktoré v rámci svojich námietok poukazoval sťažovateľ v snahe zvrátiť osud proti nemu vedenej exekúcie.

36. Na tomto mieste je potrebné ozrejmíť, že v uznesení najvyššieho súdu z 29. marca 2011 nešlo o totožnú situáciu. Vo vykonávanom rozhodnutí, ktorý bol v predmetnom prípade exekučným titulom, boli v záhlaví rozhodnutia uvedení dvaja odporcovia, avšak vo výrokovej časti rozsudku bola stanovená povinnosť iba voči jednému z nich (nebolo zrejmé voči ktorému), a to bez akéhokoľvek vymedzenia rozsahu a obsahu plnenia. Takéto rozhodnutie nespĺňalo zákonom stanovené náležitosti, nebolo rozhodnutím vykonateľným a nemohlo byť preto podkladom na vykonanie exekúcie. Hoci súd prvej inštalencie postupom odstránil v priebehu exekučného konania zrejmé nesprávnosti vo výroku rozhodnutia, ktoré bolo v danom prípade exekučným titulom, toto rozhodnutie v čase rozhodovania najvyššieho súdu nebolo právoplatné, a preto naň najvyšší súd nemohol prihliadať. K otázke procesného spoločenstva na strane povinných uviedol, že *„[Pri pasívnej solidarite má oprávnený možnosť domáhať sa celého plnenia voči ktorémukoľvek povinnému. Ten povinný, ktorý splní celý dlh, má samozrejme právo voči ostatným povinným domáhať sa zaplatenia toho, čo plnil za nich z titulu bezdôvodného obohatenia. Ak podiel spoločne zaviazaných povinných nie je v exekučnom titule uvedený a nie je vyslovená solidárna zodpovednosť, aj v tomto prípade sa má za to, že dlh povinných je delený a oprávnený sa môže s úspechom domáhať na každom povinnom plnenia iba v*

rozsahu podielu pripadajúceho na povinného.“. Z uvedeného možno vyvodit', že najvyšší súd nevytlúčil pluralitu účastníkov exekučného konania na strane povinného absolútnym spôsobom, ale viazal ju na solidárnu zodpovednosť vyslovenú vo výroku exekučného titulu.

37. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd je toho názoru, že argumentácia okresného súdu vzťahujúca sa k dôvodnosti zamietnutia návrhu sťažovateľa na zastavenia exekúcie zodpovedá príslušným ustanoveniam Exekučného poriadku. Z namietaného uznesenia okresného súdu nevyplýva svojvôľa alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Práve naopak, právny názor okresného súdu a jeho záver o tom, že existencia procesného spoločenstva na strane povinného nie je vylúčená, a teda nezakladá zákonný dôvod na zastavenie exekúcie, možno v posudzovanej veci považovať za zrozumiteľne odôvodnený, logický, a preto z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný.

38. V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľa s napadnutým rozhodnutím okresného súdu ústavný súd poukazuje na to, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010), čomu podľa názoru ústavného súdu učinil okresný súd napadnutým uznesením zadosť.

39. Keďže niet žiadnej relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti

odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

40. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bezpredmetné rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti vrátane jeho návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu